

EVLAT EDİNME ŞARTLARI

Evlat edinme bir çocukla, durumu evlat edinmeye uygun bir kişi arasında hukuki bağlar sağlanarak çocuk ebeveyn ilişkisinin kurulmasıdır. Evlat edinmek, aile olmak isteyenlerin ihtiyacını karşıladığı gibi ailesiz çocuklar için de önemli bir fırsattır. Ancak evlat edinebilmek için bazı koşulların yerine getirilmesi gerekiyor.

Evlatlık ilişkisi mahkeme kararıyla kurulur. Evlat edinenin bekar veya evli olması, eşlerin birlikte ya da eşlerden birinin tek başına evlat edinmesine bakılmaksızın evlat edinmeyle ilgili davaların tümünde görevli ve yetkili mahkeme evlat edinenin oturduğu yer **Aile Mahkemesidir**.

Evlat edinmek için bazı şartların varlığı gerekmektedir.

- Evlat edinilen çocuğun, kendisini evlat edinen kişi veya eşlerden en az 18 yaş küçük olması,
- Çocuğun en az altı haftalık olması,
- Evlat edinenin çocuğun bakım ve eğitimi sağlayabilecek yeterli gelir düzeyine, sosyal güvenlik hakkına, uygun çevre ve yaşam koşullarına sahip olması,
- Evlat edinenin yüz kızartıcı veya çocuğun toplum içindeki alacağı konumu olumsuz etkileyecek bir suçtan ceza almamış olması,
- Evlat edinenin evlat edinilecek çocuğa en az bir yıl süre ile bakmış olması gerekir.

Evlat edinmeyi küçüğün evlat edinmesi, kısıtlı ve erginin evlat edinmesi şeklinde iki başlıkta incelemek gerekir ;

KÜÇÜĞÜN EVLAT EDİNMESİ

Türk Medeni Kanunu Madde 305'e göre "Bir küçüğün evlât edinilmesi, evlât edinen tarafından bir yıl süreyle bakılmış ve eğitilmiş olması" koşuluna bağlanmıştır. Bakma ve eğitme olgusunun evlat edinme amacına yönelik olması şarttır. İlke olarak evlat edinilen küçüğün bu durumdan yararı bulunması gerekir. Yani küçüğe eğitimi , sosyal hayatı , aile düzeni , fiziksel bütünlüğü gibi olgular açısından fayda sağlanmalıdır ve Hakimın bunu belirlemede geniş bir takdir yetkisi vardır . Aynı zamanda evlât edinenin diğer çocuklarının yararlarının hakkaniyete aykırı bir biçimde zedelenmemesi de gerekir.

Madde 306- "Eşler, ancak **birlikte** evlât edinebilirler; evli olmayanlar birlikte evlât edinemezler.

Eşlerin **en az beş yıldan** beri evli olmaları veya **otuz yaşını doldurmuş** bulunmaları gerekir.

Eşlerden biri, en az iki yıldan beri evli olmaları veya kendisinin otuz yaşını doldurmuş bulunması koşuluyla diğerinin çocuğunu evlât edinebilir"

Kanun metninden de anlaşılacağı üzere eşler ancak birlikte evlat edinebilir, ayrıca kanun koyucu aile düzenini korumak adına eşlerin birbirlerinin çocuklarını evlat edinmesi hususunda bu şartları yumuşatmış; iki yıl evli olmasını yahut evlat edinecek eşin otuz yaşını doldurmasını yeterli görmüştür.

Madde 308 e göre "Ayırt etme gücüne sahip olan küçük, rızası olmadıkça evlât edinilemez .Vesayet altındaki küçük, ayırt etme gücüne sahip olup olmadığına bakılmaksızın vesayet dairelerinin izniyle evlat edinilebilir. "Kanun koyucu evlat edinmede ayırt etme gücüne sahip küçüğün rızasını aramıştır. Rızanın verilmesi hususunu ehliyet açısından incelemek gerekirse; genel erginlik yaşına (18) ulaşanlar

yahut mahkemece ergin kılınanlar ile sınırlı ehliyetliler tek başına, sınırlı ehliyetsizler ise velileri yahut vesayet dairelerinin izni ile rızalarını göstereceklerdir

Madde 309- Evlât edinme, küçüğün ana ve babasının rızasını gerektirir. Rıza, küçüğün veya ana ve babasının oturdukları yer mahkemesinde sözlü veya yazılı olarak açıklanarak tutanağa geçirilir. Verilen rıza, evlât edinenlerin adları belirtilmemiş veya evlât edinenler henüz belirlenmemiş olsa dahi geçerlidir .

Madde 310- Rıza, küçüğün doğumunun üzerinden **altı hafta** geçmeden önce verilemez.

Rıza, tutanağa geçirilme tarihinden başlayarak altı hafta içinde aynı usulle geri alınabilir.

Geri almadan sonra yeniden verilen rıza kesindir.

Kanun metninden de anlaşılacağı üzere küçüğün evlat edinebilmesi için ana ve babasının rızası şarttır .Ana babanın bu rızası küçük 6 haftalık olmadan kullanılamaz. Ana baba bu rızayı tutanağa geçirilme tarihinden itibaren 6 hafta içinde geri alabilir.

ERGİN veya KISITLININ EVLAT EDİNMESİ

Erginlik 18 Yaşın doldurulmasıyla başlar. Buna karşılık, TMK md.12 hükmü uyarınca,“Onbeş yaşını dolduran küçük, kendi isteği ve velisinin rızasıyla mahkemece ergin kılınabilir”. Ayrıca TMK md.11 f.2 hükmü uyarınca , “Evlenme kişiyi ergin kılar”. Kişinin ergin bireyi evlat edinmesi içinde bazı şartların varlığı gerekir ;

- Evlat edinenin alt soyu varsa altsoyun açık muvafakati
- Evlat edinenin evli olması halinde eşinin rızası

ÖZEL ŞARTLAR (Ergin veya kısıtlı bir kişinin evlat edinilebilmesi için, TMK

md.313'te üç bent halinde sayılan koşullardan birinin gerçekleşmesi

gerekir.)

- Evlat Edinen ile Evlat Edinilenin En Az Beş Yıldan Beri Aile Halinde Birlikte Yaşamaları ve Diğer Haklı Sebeplerin Mevcut Olması
- Evlat Edinilenin Evlat Edinen Tarafından Küçükken En Az Beş Yıl Süreyle Bakılıp Gözetilmiş ve Eğitilmiş Olması
- Evlat Edinilenin Bedensel veya Zihinsel Engeli Sebebiyle Sürekli Olarak Yardıma Muhtaç ve Evlât Edinen Tarafından En Az Beş Yıldan Beri Bakılıp Gözetilmekte Olması (Kısıtlı için)

Tüm bu koşullar dışında küçüklerin evlat edinmesiyle ilgili hükümler ergin veya kısıtlıların evlat edinmesinde de kıyasen uygulanır ;

Buna göre, evlat edinilenin kısıtlı olması halinde, vesayet dairelerinin izninin alınması ,evli kişilerin ancak birlikte evlat edinebilmeleri ,eşlerin de en az 5 yıldan beri evli olmaları veya 30 yaşını doldurmuş bulunmaları ,eşlerden birinin, en az iki yıldan beri evli olmaları veya kendisinin otuz yaşını doldurmuş bulunması koşuluyla diğerinin çocuğunu evlât edinebilmesi ,evli olmayan kişi otuz yaşını doldurmuş ise tek

başına evlât edinebilmesi ,evlat edinmenin evlat edinilenin yararına olması (evlât edinilenin, evlât edinenden en az 18 yaş küçük olması ,ayırt etme gücüne sahip evlat edinilenin rızasının olması , gibi küçüklerin evlat edinilmesine ilişkin koşullar, ergin veya kısıtlıların evlat edinilmesinde de uygulanır.
25.02.2019

AYBİKE DURMAZ